

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
GIUSEPPE TESAURO
της 19ης Οκτωβρίου 1989 *

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

1. Με δύο αποφάσεις της 18ης Αυγούστου 1987¹, η Επιτροπή αρνήθηκε την εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ ανάληψη των ποσών που κατέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, κατά τα οικονομικά έτη 1984 και 1985, στους παραγωγούς βούτυρου του ομόσπονδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης, ως ειδική ενίσχυση για το αποκορυφωμένο γάλα και για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που προορίζονται για τη διατροφή ζώων εκτός των νεαρών μόσχων.

Το κανονιστικό πλαίσιο — που είναι εξαιρετικά πολύπλοκο και δύσκολο να εκτεθεί λόγω της συνεχούς εκδόσεως τροποποιητικών πράξεων — που συναποτελούν οι κανονιστικές διατάξεις που διέπουν την καταβολή της ενίσχυσεως αυτής, περιγράφεται λεπτομερώς στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στην οποία και παραπέμπω.

Εκτός από ορισμένες αναφορές σε κανόνες που έχουν αμεσότερη σημασία, θεωρώ σκόπιμο να υπογραμμίσω τα ακόλουθα στοιχεία.

2. Το σύστημα στο οποίο αναφέρεται η παρούσα υπόθεση αποτελεί τελειοποίηση ενός γενικότερου συστήματος ενισχύσεων που σκοπός του είναι η ενθάρρυνση της χρησιμοποίησησεως αποκορυφωμένου γάλακτος ως ζωοτροφής, προκειμένου να μειωθούν, ή τουλάχιστον να συγκρατηθούν, οι δαπάνες που συνε-

πάγεται για τα κοινοτικά ταμεία η αποθεματοποίηση του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη. Σε σχέση με το γενικό αυτό σύστημα, το επίδικο σύστημα χαρακτηρίζεται από τη χορήγηση αυξημένης ενισχύσεως (της « ειδικής ενισχύσεως ») για το γάλα που χρησιμοποιείται για τη διατροφή ζώων εκτός των νεαρών μόσχων. Ο λόγος είναι προφανής: οι νεαροί μόσχοι (ηλικίας μικρότερης των τεσσάρων μηνών) διατρέφονται, ούτως ή άλλως, κυρίως με γάλα· είναι, συνεπώς, περιττή η θέσπιση « ειδικών » κινήτρων για τη συγκεκριμένη αυτή χρήση.

3. Όσον συνεπές κι αν είναι το σύστημα αυτό προς τους επιδιωκόμενους στόχους, η διμορφία, ωστόσο, της ενισχύσεως ενέχει σαφείς κινδύνους καταχρήσεως, καθόσον, όπως υπογράμμισε το Δικαστήριο,

« ιδιαίτερα στις λεγόμενες μεικτές εκμεταλλεύσεις, δηλαδή σε όσες εκτρέφονται τόσο μοσχάρια όσο και χοίροι ή άλλα ζώα προς σφαγή, θα μπορούσε να υπάρξει ο πειρασμός του εφοδιασμού με αποκορυφωμένο γάλα υπό τις ιδιαίτερα ευνοϊκές προϋποθέσεις της ειδικής ενίσχυσης και της χρησιμοποίησής στη συνέχεια του γάλακτος αυτού για τη διατροφή των μόσχων »².

Ακριβώς λόγω της αδυναμίας να καθορισθεί, σε μια τέτοια περίπτωση, αν το γάλα χρησιμοποιήθηκε πράγματι για τη διατροφή ζώων εκτός των νεαρών μόσχων, θεσπίστηκε το κατ' αποκοπή σύστημα υπολογισμού της ενισχύσεως το οποίο, σε ό,τι αφορά την ειδική περίπτωση των μεικτών εκμεταλλεύσεων που παράγουν βούτυρο και οι οποίες χρησιμο-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

1 — Αποφάσεις 87/468/ΕΟΚ και 87/469/ΕΟΚ, σχετικές με την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ για τα οικονομικά έτη 1984 και 1985 (ΕΕ L 262, σσ. 23 και 35).

2 — Απόφαση της 28ης Ιουνίου 1984, Nordbutter, σκέψη 6 (187 και 190/83, Συλλογή 1984, σ. 2553).

ποιούν το γάλα της δικής τους παραγωγής ως ζωοτροφή, στηρίζεται στα ακόλουθα στοιχεία:

- χορηγείται ενίσχυση για 23 χιλιόγραμμα αποκορυφωμένου γάλακτος για κάθε χιλιόγραμμα πωληθέντος βουτύρου·
- η χορήγηση χορηγείται εντός του ετησίου ανωτάτου ορίου των 2 800 χιλιογράμμων αποκορυφωμένου γάλακτος για κάθε αγελάδα που έχει καταχωριστεί στα βιβλία της εκμεταλλεύσεως·
- από το ποσό της ενισχύσεως που υπολογίζεται κατά τον τρόπο αυτό αφαιρείται ένα κατ' αποκοπή ποσό που αντιστοιχεί στην ποσότητα γάλακτος που καταναλώνουν οι νεαροί μόσχοι (η ποσότητα αυτή υπολογίζεται σε 6 χιλιόγραμμα ανά ημέρα ή 180 χιλιόγραμμα ανά μήνα για κάθε μόσχο) για την οποία δεν χορηγείται καμία ειδική ενίσχυση.

4. Είναι αυτονόητο ότι η καλή λειτουργία του συστήματος εξαρτάται από την ακρίβεια των στοιχείων που παρέχουν οι επιχειρήσεις ως προς τις παραμέτρους υπολογισμού. Γι' αυτό το λόγο οι κοινοτικοί κανονισμοί επιβάλλουν στις επιχειρήσεις ορισμένες υποχρεώσεις ως προς τα βιβλία που πρέπει να τηρούν και την κοινοποίηση των σχετικών στοιχείων στις εθνικές αρχές· τα κράτη, επίσης, υπέχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων· τέλος, ενδεχόμενες παραβάσεις εκ μέρους των επιχειρήσεων μπορούν να επισύρουν ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσονται οι διατάξεις που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαφοράς. Πρόκειται, κυρίως, για το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2793/77³, το οποίο ορίζει ότι:

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/019, σ. 202.

« 1. Όσον αφορά την ειδική ενίσχυση στο αποκορυφωμένο γάλα που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), του κανονισμού (ΕΟΚ) 986/68,

α) οι ενδιαφερόμενοι κτηνοτρόφοι απευθύνουν στον αρμόδιο οργανισμό του κράτους μέλους τους:

— αίτηση, στην οποία προσδιορίζουν την κατάσταση του ζωικού τους κεφαλαίου στην αρχή κάθε σχετικού μήνα,

— υποχρέωση να αναφέρουν αμέσως τις τροποποιήσεις των στοιχείων αυτών που δύναται να επιφέρουν αλλαγή στο ποσό της ενισχύσεως·

β) οι υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ), ισχύουν κατ' αναλογία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 1105/68. »

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 2793/77, στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β), ορίζει κυρίως ότι:

« 1. Η υποχρέωση που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α), είναι έγγραφο συντασσόμενο σε τρία τουλάχιστον αντίτυπα, και με το οποίο ο κτηνοτρόφος αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του γαλακτοκομείου και της αρμοδίας αρχής:

...

γ) αν πρόκειται για μεικτή εκμετάλλευση:

— να απευθύνει στο γαλακτοκομείο αυτό, συγχρόνως με την ανάληψη υποχρεώσεως, μια κατάσταση του ζωικού του κεφαλαίου κατά τη στιγμή της αιτήσεως για παράδοση,

— να δηλώνει στο γαλακτοκομείο, πριν από την αρχή κάθε ημερολογιακού τριμήνου, τον ανώτατο αριθμό μόσχων κάτω των τεσσάρων μηνών, οι οποίοι θα παραμείνουν στην εκμετάλλευση κατά το τρίμηνο αυτό· ο κτηνοτρόφος δύναται να αντικαταστήσει την υποχρέωση αυτή με την υποχρέωση να κάνει αυτή τη δήλωση πριν από την αρχή κάθε μηνός για τον εν λόγω μήνα,

— να παραλαμβάνει για κάθε μόσχο, των οποίων ο αριθμός είναι καθορισμένος σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης περιπτώσεως, μια ελάχιστη ποσότητα αποκορυφωμένου γάλακτος που δεν απολαύει της ειδικής ενισχύσεως, ίση προς 6 χιλιόγραμμα γάλα την ημέρα ή 180 χιλιόγραμμα το μήνα.»

5. Κατά την Επιτροπή, οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν στις μεικτές επιχειρήσεις παραγωγής βούτυρου την υποχρέωση να κοινοποιούν την κατάσταση του ζωικού τους κεφαλαίου και να δηλώνουν τον ανώτατο αριθμό νεαρών μόσχων πριν την έναρξη της περιόδου για την οποία ζητείται χορήγηση ενισχύσεως. Πρέπει, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ως παράνομη η πρακτική που διαμορφώθηκε επί σειρά ετών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά την οποία οι επιχειρήσεις κοινοποιούν τα εν λόγω στοιχεία μαζί με την ανά τρίμηνο αίτηση χορηγήσεως της ενισχύσεως, δηλαδή κατά το πέρας της περιόδου αναφοράς. Λόγω αυτού του παρανόμου χαρακτήρα η Επιτροπή, κατά τους γενικούς κανόνες περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής, απέκλεισε, με την προσβαλλομένη απόφαση, την εκ μέρους του ΕΓΤΠΕ ανάληψη των ποσών που κατέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ως ειδική ενίσχυση κατά τα οικονομικά έτη 1984 και 1985.

6. Το ερώτημα δηλαδή είναι το ακόλουθο: οι ισχύοντες κανόνες επιβάλλουν ή μη την εκ των προτέρων κοινοποίηση των προαναφερθέντων στοιχείων;

Θεωρώ ότι επιβάλλονται ορισμένες σύντομες προκαταρκτικές παρατηρήσεις επί του θέματος αυτού.

Οι εν λόγω κανόνες πρέπει να ερμηνευθούν υπό το φως των σκοπών που επιδιώκουν και εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται. Πρέπει, ιδίως, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η υποχρέωση κοινοποιήσεως αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για τη διασφάλιση του ορθού υπολογισμού της ενισχύσεως και της αποτελεσματικότητας των αντιστοίχων ελέγχων.

Δεν πρέπει, ωστόσο, να λησμονείται ότι η παράβαση των εν λόγω κανόνων έχει ορισμένες δυσμενείς συνέπειες για τους ενδιαφερομένους οι οποίες μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικές: επιβολή κυρώσεων (ιδίως ποινικών) και δυνατότητα αναζητήσεως των καταβληθεισών ενισχύσεων εκ μέρους των εθνικών αρχών. Θεωρώ, συνεπώς, ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις πρέπει να προκύπτουν κατά τρόπο σαφή και μη αμφισβητούμενο από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

Θεωρώ, εξάλλου, ότι η απαίτηση αυτή συμφωνεί προς όσα υπογράμμισε το Δικαστήριο, ακριβώς σχετικά με το θέμα της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, υπογραμμίζοντας ότι:

«... η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να είναι βεβαία, η δε εφαρμογή της προβλεπτή από τους υποκειμένους σ' αυτήν. Αυτή η επιταγή της ασφάλειας του δικαίου πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα, οσάκις πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν οικονομικές επιπτώσεις, ώστε να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλουν»⁴.

4 — Βλέπε τις αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1987 στις υποθέσεις 326, 332, 336, 346, 348/85, 237/86 και 239/86, Συλλογή 1987, σσ. 5091, 5173, 5197, 5225, 5251 και 5271· βλέπε, ιδίως, την απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1987 στην υπόθεση 325/85, Συλλογή 1987, σ. 5041, σκέψη 18.

Πιστεύω ότι η κοινοτική νομοθεσία πρέπει, κατά μείζονα λόγο, να είναι σαφής και ακριβής όταν η παραβίασή της συνεπάγεται τη λήψη μέτρων που έχουν χαρακτήρα κυρώσεως, ιδίως όταν αυτά συνιστούν ποινικές κυρώσεις. Στην περίπτωση αυτή ο κοινοτικός κανόνας είναι εκείνος που καθορίζει την παράνομη πράξη η οποία επισύρει την επιβολή κυρώσεως. Έχει, συνεπώς, δευτερεύουσα σημασία το γεγονός ότι την κύρωση την προβλέπει η εθνική νομοθεσία. Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσεται, κατά τη γνώμη μου, η απόφαση *Könecke*⁵, στην οποία το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι:

«μία κύρωση, έστω και αν δεν έχει ποινικό χαρακτήρα, μπορεί να επιβληθεί μόνο αν θεμελιώνεται σε σαφή και μη διφορούμενη νομική βάση».

Στην υπόθεση εκείνη το Δικαστήριο είχε εξετάσει και απαντήσει αρνητικά στο ερώτημα αν μία ορισμένη διάταξη μπορεί να αποτελέσει βάση για επιβολή κυρώσεως όταν ερμηνεύεται υπό το φως παραδοσιακών κριτηρίων, δηλαδή κατά το γράμμα της, τα συμφραζόμενά της και το σκοπό που επιδιώκει. Θεωρώ προφανές — όπως υπογράμμισα πιο πάνω — ότι αυτή η απαίτηση ασφαλείας δικαίου, όπως ισχύει για τον κανόνα που επιβάλλει την κύρωση, ισχύει επίσης και για τον κανόνα (ουσιαστικό) που προβλέπει και ορίζει την παράνομη πράξη.

Τέλος, όπως προκύπτει από άλλη απόφαση⁶ όταν η παραβίαση ενός τυπικού κανόνα, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας ορισμένης διαδικασίας (επρόκειτο για διάταξη ορίζουσα αποκλειστική προθεσμία) έχει ως αποτέλεσμα να στερεί από κράτος μέλος ένα οικονομικό όφελος, η αρχή της ασφαλείας δικαίου επιβάλλει

«να διατυπώνεται κατά τρόπο σαφή και ακριβή ώστε τα κράτη μέλη να δύνανται να εκτιμήσουν με πλήρη επίγνωση τη σημασία που έχει γι' αυτά η τήρηση (του εν λόγω κανόνα)».

7. Μετά τις προκαταρκτικές αυτές σκέψεις έρχομαι στην ερμηνεία των διατάξεων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαφοράς.

Ως προς την υποχρέωση κοινοποίησεως της καταστάσεως του ζωικού κεφαλαίου, την οποία προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, γίνεται ευκόλως κατανοητό ότι ο κανόνας δεν περιέχει κανένα στοιχείο από το οποίο να συνάγεται σαφώς ότι η υποχρέωση αυτή πρέπει να εκπληρωθεί *πριν* από την έναρξη της περιόδου για την οποία ζητείται η χορήγηση ενισχύσεως.

Αντιθέτως, νομίζω ότι ορθώς η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ισχυρίζεται ότι από την εξέταση — όχι μόνο του γράμματός αλλά και της οικονομίας της διατάξεως — συνάγεται το εντελώς αντίθετο συμπέρασμα, ότι δηλαδή η κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου πρέπει να κοινοποιείται κατά το πέρας της περιόδου αναφοράς.

Πιστεύω, κυρίως, ότι το προσφεύγον κράτος ορθώς υποστήριξε ότι η αίτηση στην οποία αναφέρεται η κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου δεν είναι άλλη από την αίτηση χορηγήσεως της ενισχύσεως που υποβάλλεται στον εθνικό φορέα κατά το πέρας της κάθε τριμηνιαίας περιόδου για την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

Η Επιτροπή προσπάθησε να αμφισβητήσει την άποψη αυτή ισχυριζόμενη, ιδίως, ότι η «αίτηση» που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, αποτελεί μία πρώτη εκδήλωση βουλήσεως, εκ μέρους του ενδιαφερομένου, να λάβει την ειδική ενίσχυση. Θα μπορούσε, ιδίως, να πρόκειται για την αίτηση καταχωρί-

5 — Απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 1984, *Könecke*, σκέψη 7 και επόμενες (117/83, Συλλογή 1984, σ. 3291).

6 — Απόφαση της 26ης Μαΐου 1982, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά Επιτροπής, σκέψη 16 (44/81, Συλλογή 1982, σ. 1855).

σεως που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1105/68⁷.

Το επιχείρημα αυτό, ωστόσο, δεν είναι καθόλου πειστικό. Πράγματι, η κοινοποίηση της καταστάσεως του ζωικού κεφαλαίου πρέπει περιοδικώς να ανανεώνεται· γι' αυτό και μόνο το λόγο ήδη δεν μπορεί να περιέχεται σε μια πράξη — την πρώτη εκδήλωση της βουλήσεως συμμετοχής στο εν λόγω σύστημα — η οποία εξ' ορισμού συντάσσεται μια και μόνο φορά. Είναι ιδίως προφανές ότι η κοινοποίηση της καταστάσεως του ζωικού κεφαλαίου πρέπει να πραγματοποιείται ταυτόχρονα με την υποβολή αιτήσεως χορηγήσεως της ενισχύσεως καθόσον ο αριθμός των εκτρεφόμενων ζώων είναι απαραίτητος για τον υπολογισμό της εν λόγω ενισχύσεως. Η κοινοποίηση αυτή, συνεπώς, πρέπει να γίνεται ταυτόχρονα με την υποβολή της αιτήσεως και πρέπει βεβαίως να περιέχει τα σχετικά με την κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου στοιχεία για την περίοδο για την οποία ζητείται η χορήγηση ενισχύσεως.

8. Η Επιτροπή αντιτάσσει, επίσης, ότι η ερμηνεία αυτή του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, καθιστά άνευ σημασίας τη διάταξη της δευτέρας περιπτώσεως η οποία επιβάλλει στους παραγωγούς την « υποχρέωση να αναφέρουν αμέσως τις τροποποιήσεις των στοιχείων αυτών που δύνανται να επιφέρουν αλλαγή στο ποσό της ενισχύσεως ». Κατά την Επιτροπή αν η κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου έπρεπε να κοινοποιείται *εκ των υστέρων*, θα περιλάμβανε ήδη και τις τροποποιήσεις που επήλθαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου τριμήνου, πράγμα που θα καθιστούσε περιττή την υποχρέωση της άμεσης αναφοράς των εν λόγω τροποποιήσεων.

Νομίζω ότι πρέπει σχετικώς να τονιστεί ότι, καίτοι συμπληρωματικές, οι δύο περιπτώσεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α), δεν έχουν την ίδια σημασία. Πράγματι, ενώ η πρώτη περίπτωση αναφέρεται σε δήλωση που πρέπει να γίνεται περιοδικώς και η οποία απο-

τελεί τη βάση για τη χορήγηση της ενισχύσεως, η δεύτερη περίπτωση επιβάλλει ειδικώς στους παραγωγούς την υποχρέωση να ενημερώνουν κανονικώς τα σχετικά στοιχεία, πράγμα που είναι απαραίτητο, όπως τόνισε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, για τη διεξαγωγή των ελέγχων εκ μέρους των εθνικών αρχών. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο η υποχρέωση αυτή είναι κατά κάποιον τρόπο ανεξάρτητη από την υποχρέωση που προβλέπει η πρώτη περίπτωση, η δε εκπλήρωσή της δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι η κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου κοινοποιείται κατά την έναρξη ή το πέρας της περιόδου για την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

9. Κατά συνέπεια, πιστεύω ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α), επιβάλλει την υποχρέωση κοινοποιήσεως της καταστάσεως του ζωικού κεφαλαίου κατά το χρόνο υποβολής της αιτήσεως για χορήγηση ενισχύσεως, δηλαδή κατά το πέρας της περιόδου για την οποία ζητείται η χορήγηση ενισχύσεως.

Εν πάση περιπτώσει, εάν εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες σχετικώς, θα έπρεπε να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση δεν επιβάλλει υποχρέωση επαρκώς σαφή και επακριβή ως προς το χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να πραγματοποιείται η κοινοποίηση αυτή. Πρέπει, συνεπώς, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο εν λόγω κανονισμός παρέχει στις εθνικές αρχές τη δυνατότητα να ρυθμίζουν το ειδικό αυτό θέμα, αποφασίζοντας ελεύθερα αν πρέπει να ζητούν την κοινοποίηση των στοιχείων των σχετικών με την κατάσταση του ζωικού κεφαλαίου *εκ των προτέρων* ή *εκ των υστέρων*.

Κατά συνέπεια, στην παρούσα υπόθεση, δεν συντρέχει καμία παραβίαση εκ μέρους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και, κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αβάσιμη ως προς το σημείο αυτό.

10. Ωστόσο, όπως ήδη έχω τονίσει, η Επιτροπή αιτιάζεται επίσης την Ομοσπονδιακή

7 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/03, σ. 148.

Δημοκρατία της Γερμανίας για παράβαση μιας άλλης διατάξεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 2793/77. Πρόκειται για το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο γ), δεύτερη περίπτωση, το οποίο καίτοι αφορά τους παραγωγούς που αγοράζουν το αποκορυφωμένο γάλα από τα γαλακτοκομεία έχει επίσης εφαρμογή, δυνάμει της παραπομπής του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β), επί των παραγωγών οι οποίοι παράγουν οι ίδιοι το αποκορυφωμένο γάλα που προορίζεται για ζωοτροφή.

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο γ), δεύτερη περίπτωση, αναφέρεται στην υποχρέωση των παραγωγών να « δηλώνουν στο γαλακτοκομείο, πριν την αρχή κάθε ημερολογιακού τριμήνου, τον ανώτατο αριθμό μόσχων κάτω των τεσσάρων μηνών, οι οποίοι θα παραμείνουν στην εκμετάλλευση κατά το τρίμηνο αυτό ».

Κατά την Επιτροπή, η διάταξη αυτή — λόγω της παραπομπής του άρθρου 6 — εφαρμόζεται υπό τους αυτούς όρους και στους κτηνοτρόφους/παραγωγούς αποκορυφωμένου γάλακτος εκτός βέβαια από τον αποδέκτη της δηλώσεως που στην περίπτωση αυτή δεν είναι το γαλακτοκομείο αλλά ο οικείος εθνικός φορέας.

Αντιθέτως, κατά την άποψη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, όταν ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται στους κτηνοτρόφους/παραγωγούς, πρέπει να θεωρηθεί ότι προβλέπει την κατάθεση της δηλώσεως της σχετικής με τον ανώτατο αριθμό μόσχων όχι πριν, αλλά μετά το εν λόγω τρίμηνο. Η προσφεύγουσα στηρίζει το συμπέρασμά της στις υφιστάμενες διαφορές του μηχανισμού καταβολής της ενισχύσεως μεταξύ, αφενός μεν, των κτηνοτρόφων που αγοράζουν το αποκορυφωμένο γάλα από τα γαλακτοκομεία, αφετέρου δε, των κτηνοτρόφων που παράγουν απευθείας το γάλα.

Στην πρώτη περίπτωση, η ενίσχυση δεν καταβάλλεται απευθείας στον κτηνοτρόφο, αλλά στο γαλακτοκομείο, το οποίο με τη

σειρά του την μετακυλίζει στους κτηνοτρόφους υπό μορφή αντίστοιχης μειώσεως των τιμών πωλήσεως. Πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, στην περίπτωση αυτή, η μείωση της τιμής, που αντιστοιχεί στην ειδική ενίσχυση, εφαρμόζεται στο γάλα το οποίο πρόκειται να καταναλωθεί μελλοντικά. Κατά συνέπεια, είναι προφανές ότι για να υπολογισθεί ορθώς το ποσό, ο κτηνοτρόφος οφείλει να υποβάλει στοιχεία που έχουν χαρακτήρα προβλέψεως, καθόσον αφορούν την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση γάλακτος στην επιχείρησή του κατά το επόμενο τρίμηνο.

Ο όρος αυτός της εκ των προτέρων ανακοινώσεως δεν υφίσταται, αντιθέτως, στην περίπτωση κτηνοτρόφων/παραγωγών αποκορυφωμένου γάλακτος οι οποίοι λαμβάνουν ενίσχυση για αποκορυφωμένο γάλα το οποίο έχει ήδη καταναλωθεί κατά τη διάρκεια του προηγούμενου τριμήνου.

Πράγματι, εφόσον, στην περίπτωση αυτή, η ενίσχυση και οι αντίστοιχες κατ' αποκοπή μειώσεις υπολογίζονται μετά τη χρησιμοποίηση του αποκορυφωμένου γάλακτος από την επιχείρηση, είναι εύλογο να υποβάλλονται τα στοιχεία τα σχετικά με τον ανώτατο αριθμό μόσχων που διατρέφονται στην εκμετάλλευση, *εκ των υστέρων* αποδίδοντας την εξέλιξη που σημειώθηκε κατά τη διάρκεια του προηγούμενου τριμήνου.

11. Βεβαίως, η άποψη της προσφεύγουσας είναι από λογικής πλευράς στέρεη. Στηρίζεται, πράγματι, στην παρατήρηση ότι τα στοιχεία τα σχετικά με τον ανώτατο αριθμό μόσχων πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να αφορούν το τρίμηνο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση. Θα πρόκειται, συνεπώς, για το προηγούμενο τρίμηνο στην περίπτωση των κτηνοτρόφων/παραγωγών αποκορυφωμένου γάλακτος και για το επόμενο τρίμηνο στην περίπτωση των κτηνοτρόφων οι οποίοι αγοράζουν το γάλα από τα γαλακτοκομεία. Στην πρώτη περίπτωση η υποβολή των στοιχείων πρέπει να γίνεται *εκ των υστέρων*, στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να γίνεται *εκ των προτέρων*.

Πρέπει, βεβαίως, να παρατηρηθεί ότι η εκ των προτέρων ανακοίνωση των στοιχείων των σχετικών με τον ανώτατο αριθμό μόσχων, τη σημασία της οποίας υπογράμμισε το Δικαστήριο στην απόφαση 9/85, Nordbutter⁸, είναι κρίσιμη όχι μόνο για τον υπολογισμό των κατ' αποκοπή μειώσεων, αλλά και για τη διασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου εκ μέρους των εθνικών αρχών. Πράγματι, η εκ των προτέρων δήλωση είναι περισσότερο δεσμευτική για τον κτηνοτρόφο ο οποίος διατρέχει πάντοτε τον κίνδυνο εκτάκτων ελέγχων κατά τους οποίους θα πρέπει να δικαιολογεί τις διαφορές μεταξύ της υφισταμένης κατά τον έλεγχο καταστάσεως και των προβλέψεων που είχε εκ των προτέρων ανακοινώσει.

Συνεπώς, η υποχρέωση της προηγούμενης ανακοινώσεως δεν στερείται σημασίας, ακόμα και

στην περίπτωση των κτηνοτρόφων/παραγωγών αποκορυφωμένου γάλακτος.

Εξάλλου, επιβάλλεται να σημειωθεί ότι η υποχρέωση αυτή προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 4, όπου διευκρινίζεται ότι η δήλωση πρέπει να υποβάλλεται πριν από την έναρξη του κάθε τριμήνου ».

Ενόψει της σαφούς διατυπώσεως του κανόνα αυτού και της σημασίας που έχει, εν πάση περιπτώσει, η εκ των προτέρων δήλωση για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων, θεωρώ ότι η ερμηνεία του άρθρου 4 επί της οποίας η Επιτροπή στήριξε την απόφασή της είναι ορθή.

12. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή και να καταδικάσει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

8 — Απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 1986, Nordbutter (9/85, Συλλογή 1986, σ. 2831).